

15 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «*Laudato Si'*» —«*Lloat sigueu*»—

Capítol 4. *Per què hem de parlar d'una ecologia integral*

Alguns mitjans de comunicació s'han referit a aquesta Carta del papa Francesc qualificant-la d'**encíclica ecològica**, posant-la així al costat d'altres documents que tracten de l'**ecologia**, sense més. L'ecologia sol ser definida com «*la ciència que estudia les relacions entre els organismes vivents i l'ambient on es desenvolupen*» (LS 138), o bé com l'actitud de defensa i protecció de la natura i del medi ambient.

L'abast del pensament de Francesc va més enllà, de tal manera que, en realitat, **l'eix entorn del qual giren totes les seves reflexions és l'ésser humà**, no pas els éssers vius en general, si bé el conjunt de tots els organismes vivents és també objecte de la seva atenció.

Per tot això, dedica aquest *capítol quart* de la Carta a presentar-nos com el concep l'**ecologia integral**, que defineix com «*una ecologia que inclou clarament les dimensions humanes i socials*» (LS 137); és a dir, es tracta d'una ecologia que estudia i valora la influència que el medi ambient exerceix en l'estil de vida de les persones i dels grups socials, i també com el comportament de la humanitat incideix en l'ambient on els grups humans desenvolupen la seva vida.

28 EL MEDI AMBIENT té un sentit global

Francesc subratlla que **el medi ambient no ha de ser considerat quelcom d'exterior als éssers humans**, encara que siguem plenament conscients que les característiques del medi ambient ens afecten molt directament. A parer seu, **nosaltres som una part important de la natura**, i parlem del *medi ambient* per referir-nos a la relació existent entre el tot —*la natura*— i una part —*la societat que l'habita*—, és a dir, el conjunt de tots els éssers humans.

Per tant, quan ens referim a la deterioració del medi ambient, en el fons també ens estem referint a la deterioració del conjunt de la natura, inclosos tots els éssers

vivents i, per descomptat, també els éssers humans. En aquest sentit global, Francesc ha escrit que, en l'actualitat, «*no afrontem dues crisis separades, una crisi ambiental i una altra de social, sinó una única i complexa crisi que és, alhora, social i mediambiental*» (LS 139).

Si això és així, **no podem cercar solucions als problemes del medi ambient sense considerar, alhora, el comportament de la societat**, els seus estils de vida i la seva manera d'entendre la realitat. Si ho fem així, també entendrem que «*les estratègies en la recerca d'una solució requereixen una aproximació integral per combatre la pobresa, per retornar la dignitat als exclosos i, alhora, protegir la natura*» (LS 139), que és la nostra llar, la nostra casa de tots.

En aquest sentit, no ens ha de sorprendre que Francesc parteixi d'un supòsit que ell considera indiscutible: «**L'ecologia estudia les relacions entre els organismes vivents i l'ambient on es desenvolupen. Això exigeix asseure's a reflexionar i a discutir sobre les condicions de vida i de supervivència de la societat, i a fer-ho amb honestat, posant en qüestió alguns models de desenvolupament, producció i consum**» (LS 138).

Només amb aquests criteris podem comprendre que la fallida d'institucions socials comporti danys profunds en l'ambient i en la qualitat de vida de les persones, precisament perquè «*tot està relacionat, i l'actuació de les institucions socials també té conseqüències en el medi ambient i en la qualitat de la vida humana*». Amb raó Benet XVI havia afirmat que «*qualsevol violació de la solidaritat i del civisme produeix danys en l'ambient*» (LS 142).

Per això, **cal que l'ecologia sigui entesa de tal manera que inclogui clarament les dimensions humanes i socials**. Es tracta d'una ecologia que abasta el conjunt de la societat, des del grup social primari —la família—, fins a la vida internacional, passant per les comunitats locals i les diverses nacions. «*Tot allò que debiliti aquestes institucions comporta efectes nocius, com la injustícia, la violència i la pèrdua de llibertat*» (LS 142).

Aquesta és la raó per la qual avui l'anàlisi dels problemes mediambientals sigui inseparable dels contextos humans, familiars, laborals, urbans i, també, de la manera com els individus ens relacionem. «*Hi ha una interacció entre els ecosistemes i entre els diversos àmbits d'interacció social; una vegada més, això mostra que el tot és superior a la part*» (LS 141).

«*Tot està íntimament relacionat, de tal manera que els problemes actuals requereixen una mirada que tingui en compte tots els factors de la crisi mundial*» (LS 137).

- Fas teva la manera de pensar del papa Francesc sobre l'ecologia? És possible parlar d'una ecologia *aïllada*, sense tenir en compte la política, l'economia o la ciència?
- Has pensat en tu mateix com un ésser que forma part de la natura? Si és així, creus que has de canviar algun aspecte del teu comportament?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS